

Становище

От доц. д-р Енгелсина Илиева Тасева, ИИОЗ –БАН,
по материалите, представени за конкурса за доцент по направление
2.3. „Философия“, обявен в ДВ, бр. 53 от 18.06.2013 г. за нуждите на секция „Знание и
реалност: модели, методологии и евристики“ към ИИОЗ.

В конкурса участва единствен кандидат – гл. ас. д-р Марина Иванова Бакалова, ИИОЗ

Гл. ас. д-р Марина Бакалова участва в конкурса с общо 6 публикации след придобиването на първата докторска степен (2005, ИФИ – БАН, дисертация „Проблемът за рационалността в когнитивната наука“; през 2011 в Централно Европейския университет в Будапеща защитава втора PhD дисертация, “Knowledge as Success from Ability”) : монография на български език („Знаем ли нещо за външния свят? Въпроси от съвременната аналитична философия и епистемология на възприятието“. С., Звезди, 2012), две статии на английски език, публикувани в сборници на западни издателства, две статии на английски език, публикувани в международни сборници у нас и студия на български език, публикувана в сборник от национална конференция.

.....

Гл. ас. д-р Марина Бакалова има 1 монография на български език, 5 статии на английски език (2 публикувани в западни издателства), 1 студия и 3 статии на бълг. ез., рецензии на книги (вкл.2 на англ. ез. в чужбина), преводи. Има 30 участия с доклади на конференции, семинари и др. в чужбина и към 15 – в България. Участник в международни (3) и вътрешноинститутски (3) проекти. Преподава във Философския факултет на СУ (1 курс лекции и 2 курса упражнения). Научноизследователската дейност определено доминира в работата ѝ, въпреки че тя е много активна и в други дейности – преподава, редактира, превежда, организира и ръководи.

.....

Учебна дейност:

Курс упражнения по „Философия и когнитивна наука“ към бакалавърската програма по философия във Факултета по философия на СУ „Св. Кл. Охридски“, 2007-2010 уч.г.

Курс лекции и упражнения по „Основи на когнитивната наука“ към магистърската програма „Философия на съзнанието и езика“ във Факултета по философия на СУ „Св. Кл. Охридски“, 2011-2013 уч. г.

Ръководство на 2 магистри в СУ.

.....

Съдържателен анализ на научните постижения и приносите:

В монографията „Знаем ли нещо за външния свят? Въпроси от съвременната аналитична философия и епистемология на възприятието“. С., Звезди, 2012 са разгледани традиционните стандартни решения на проблема за възприятието в съвременната аналитична философия. Систематично са изложени основните интерпретации на възприятието като сетивен акт и свързаните с тях аргументи и контрааргументи. М. Бакалова последователно и аргументирано се придържа към позициите на екстернализма – безспорно по-богатата и интуитивно по-естествена като

принципна постановка (в сравнение с интерналистките варианти) система от възгледи при интерпретирането на сетивното познание, която е и структурно по-сложна и затова екстерналистките теории са трудни за изграждане, особено в детайли. За сметка на това те са по-резистентни срещу проблеми, свързани с избора между равнопоставени алтернативни интерпретации, избора на базисни положения, разграничаването между адекватни и неадекватни (илюзия, халюцинация) възприятия и др. Авторът дава обосновано предимство на дизюнктивизма като позиция, алтернативна на фундаментализма и кохерентизма. За целта се разглежда оригинален понятиен апарат на перцептивните способности с двустепенна структура – О-способности, съотнесени с дадени обекти и ОА-способности, съотнесени със самото сетивно преживяване.

В статията си “Ontology of Ability: A defense of counterfactual analysis of ability” (2011) кандидатката прави опит да покаже, че един конкретен анализ на способностите (като вид диспозиции) може да бъде устойчив срещу аргументите на заблудата на условния анализ на диспозиционните свойства и да бъде съвместим с изискването за несъставност. В това тя вижда възможност да се преодолее битувания в днешната аналитична философия песимизъм по отношение на възможността за редуктивен анализ на философските обекти.

В статията “Externalizing Internalism: A Defence of Epistemic Compatibilism” (2008) се разглеждат някои съображения в полза на епистемологичния компатибилизъм – възгледа, че интернализмът и екстернализмът като теоретикопознавателни гледни точки могат да бъдат съгласувани в рамките на една теория, напр. епистемологията на две нива, предложена от Е. Соса. За целта се привлича и аргументира тезата, че рефлексивното познание зависи от „сръчността” на когнитивната способност от второ ниво, което съдържа едновременно и обективен, т.е. екстерналистки момент (свързан с досието на успехите на способността), и субективен, интерналистки елемент - субективната перспектива на познаващия.

В “Knowledge as Apt Mental State” (2008) отново се разглеждат проблемите с „аргумента на несъставността”, но от друг ъгъл. Прави се опит познанието да се интерпретира като успех от способност, като се стъпва върху тезата, че упражняването на познавателните способности е несъставно, т. е. примитивно, неразложимо понятие и от това следва, че представата за познанието като успех от способност също е несъставна.

Статията “A Disjunctivist Answer to the Problem of Subjective Indistinguishability” (2007) третира някои проблеми на дизюнктивизма като интерпретация на сетивното познание, свързани с аргументите на халюцинацията. Разглежда се версия на т. н. „най-голямо общо кратко” (НОК), която предлага обяснение на субективната неразличимост между истинното възприятие и халюцинацията. Според автора факторът „НОК”, елементът, от който произтича неразличимостта, е съществено феноменологичният характер на нашите сетивни състояния.

В студията „Теории за оправдаването в аналитичната епистемология” (2005) се разглеждат в съпоставка основните епистемологични концепции за обосноваването – фундаментализъм, кохерентизъм и релиабилизъм – като се систематизират главните аргументи *pro* и *contra*. Защиават се позициите на релиабилизма, като се прокарва идеята, че рационалността в поддържането на дадено убеждение е резултат на позитивната обратна връзка на познаващия със заобикалящата го среда.

.....

Представените за конкурса трудове на М. Бакалова са индивидуални. Нямам съвместни публикации с кандидатката.

.....

Представени са само цитирания на публикации на кандидатката в западни източници.

.....

Критични бележки:

Нямам съществени критични бележки по представените публикации. Кандидатката свободно и с познаване се ориентира в литературата по темите, засегнати в тях.

.....

Лични впечатления:

Марина Бакалова е сериозна, компетентна и продуктивна. Отличава се с отговорност, инициативност и организираност в работата си. С колегите си е контактна, толерантна и доброжелателна. Активно и добросъвестно се включва в научно-организационни, редакционни, експертни и др. дейности.

.....

Заклучение:

Ще гласувам безусловно за избирането на гл. ас. д-р Марина Бакалова за доцент по философия, основавайки се на нейните професионални и лични качества и на това, че представените от нея материали за конкурса напълно покриват изискванията и критериите за заемането на тази академична длъжност.

София
18. 11. 2013 г.

Подпис:
/доц. д-р Енгелсина Тасева/